

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом
01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за незаконне зайняття рибним та іншим водним добувним промислом» (реєстр. № 3934 від 23.07.2020 р., н.д., С. Євтушок)

1. Загальна характеристика законопроекту.

Відповідно до пояснювальної записки, законопроект передбачає внесення змін до статті 249 Кримінального кодексу України та статті 85 Кодексу України про адміністративні правопорушення, які дозволять посилити покарання за використання заборонених засобів лову риби й інших водних представників тваринного світу та привести рівень штрафів за ці порушення у відповідність до рівня доходів населення і цін сьогодення.

Крім цього, пропонується запровадити покарання за перебування у межах водного об'єкту громадянам, які мають при собі засоби для незаконного зайняття рибним та іншим водним добувним промислом (отруйні речовини, вибухові пристрої та вибухівка, електровудка тощо). За перебування на водоймі або в прибережній захисній смузі з забороненими знаряддями лову пропонується запровадити кримінальну відповідальність у вигляді обмеження волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк з конфіскацією засобів незаконного добування та усього добутого.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу.

Предмет правового регулювання законопроекту охоплюється положеннями Глави 18 «Політика у галузі рибальства та морська політика» частини 1 «Політика у галузі рибальства» статтями 407, 408, 410 та статтею 295 «Торгівля рибною продукцією» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, аналогічні тим, які пропонується врегулювати проектом Закону, регулюються:

- Регламентом Ради (ЄС) 1005/2008 від 29 вересня 2008 року щодо встановлення системи Співтовариства для попередження, стримування та ліквідації незаконного, незареєстрованого та

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 16 вересня 2020 року (протокол № 46) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

нерегульованого рибного промислу, вносячи зміни до Регламентів (ЄС) № 2847/93, (ЄС) № 1936/2001 та (ЄС) № 601/2004 та скасовуючи Регламенти (ЄС) № 1093/94 та (ЄС) № 1447/1999 (Official Journal L 286, 29.10.2008, р. 1–32);

- *Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод від 17.07.1997.*

3. Відповідність законопроекту праву ЄС.

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *aquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Стаття 407 Угоди про асоціацію визначає, що Україна та ЄС «співробітничать у взаємовигідних сферах спільного інтересу в галузі рибальства, зокрема збереження та управління водними живими ресурсами, інспектування та контроль, збір даних і боротьба з незаконним, непідзвітним та нерегульованим рибальством». Статтею 410 підкреслено той факт, що «Сторони підтримують ініціативи, зокрема взаємний обмін досвідом та надання підтримки, з метою забезпечення впровадження політики сталого рибальства, що ґрунтується на пріоритетних напрямках в *aquis* ЄС у цій сфері, зокрема: а) управлінні водними живими ресурсами, рибальськими зусиллями та технічними заходами; б) перевірці й контролі рибальської діяльності шляхом використання необхідного обладнання для спостереження, ... а також на розбудові відповідних адміністративних та судових структур, здатних застосовувати належні заходи; с) узгодженому зборі даних про вилов, вивантаження, флот, біологічні та економічні дані».

З вищевказаного випливає, що положення даного проекту закону відповідають цілям Угоди про асоціацію.

Відповідно до статей 3 та 44 Регламенту Ради (ЄС) 1005/2008, використання заборонених засобів лову риби є «серйозним порушенням» і саме тому, статтею 44 визначено, що за такі дії передбачена «ефективна, пропорційна та стримуюча адміністративна відповідальність... та/або ефективна, пропорційна та стримуюча кримінальна відповідальність», отже положення не суперечить вищезазначеному Регламенту.

Автор даної законодавчої ініціативи вносить зміни до 249 статті Кримінального кодексу України і пропонує підвищити штрафи за «незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, якщо воно заподіяло істотну шкоду» і у такій редакції цієї статті штрафи передбачені у розмірі «від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк до трьох років з конфіскацією засобів незаконного добування та усього добутого», що не суперечить статтям 44 та 45 Регламенту Ради (ЄС) 1005/2008.

Відмінність між положеннями даної законодавчої ініціативи та Регламенту Ради (ЄС) 1005/2008 полягає у різних типах санкцій. Наприклад, Регламентом Ради (ЄС) 1005/2008 пропонується накладати штрафні санкції у вигляді не менше 5-кратної вартості рибної продукції, яку було отримано незаконним

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 16 вересня 2020 року (протокол № 46) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

шляхом, а за таке повторне діяння пропонується покарання у вигляді не менше 8-кратної вартості рибної продукції, яку було отримано незаконним шляхом.

Статтею 45 Регламенту Ради (ЄС) 1005/2008 зазначено, що до основних санкцій можуть бути застосовані й додаткові, такі як, наприклад, конфіскація забороненого риболовного знаряддя. Такі ж норми містяться у законопроекті, які відповідають праву ЄС.

Окрім того, автором даного законопроекту пропонується доповнити статтю 249 Кримінального кодексу України пунктом 3: «перебування у межах водного об'єкту із засобами для незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (отруйні речовини, вибухові пристрої та вибухівка, електровудка, або інше знаряддя для масового вилову риби, звірів чи інших видів тваринного світу), – карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк з конфіскацією засобів незаконного добування та усього добутого». Зазначаємо, що формулювання «Перебування у межах водного об'єкту із засобами для незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом» не є достатньо чітким і може призвести до різночитань та зловживань, що не відповідає статті 6 Конвенції захист прав людини і основоположних свобод, де зазначено, що «кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку». Також зазначимо, що у такому випадку слід звернути увагу як таке питання врегульовано у статті 43 Регламенту Ради (ЄС) 1005/2008: коли фізична або юридична особа «підозрюється у скоєнні такого злочину або її застали під час скоєння цього злочину, держави-члени починають повне розслідування», що допоможе справедливо дослідити обставини та уникнути непорозумінь.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом.

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за незаконне зайняття рибним та іншим водним добувним промислом» (реєстр. № 3934 від 23.07.2020 р., н.д., С. Євтушок) за метою відповідає Угоді про асоціацію, проте потребує врахування положень статті 43 Регламенту Ради (ЄС) 1005/2008 у частині проведення розслідування, якщо особу не було помічено під час скоєння злочину, проте вона перебувала у межах водойм із забороненим риболовним знаряддям та потребує доопрацювання у частині усунення невідповідності статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 16 вересня 2020 року

Підписував: Климчук-Цингалзе Іванна Орестівна

Сертифікат: 58E2D9E7D900307B04000000EED52E0081348200

Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України

№ 04-ЕО/10-2020/168007 від 25.09.2020

Протокол № 46 відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України

198519